

РЕШЕНИЕ

№ 21336

гр. София, 20.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в
публично заседание на 20.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **3824** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е въз основа на жалба, подадена от О. А. М., гражданин на С. ЛНЧ: срещу решение № 2832/31.3.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Жалбоподателят иска да бъде отменено решението като незаконосъобразно, постановено в противоречие с материалния закон.

Твърди, че в интервюто ясно и точно е посочил причините за напускане на страната – домът му е бил ударен от ракета и е изгорял заедно с личните му документи. Семейството е било принудено да се премести в друг град. В следвоенното си положение С. се намира в хуманитарна криза и неработещи институции, които да застрашават правата на гражданите.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет, я оспорва и моли съда да я отхвърли поради съображения в административния акт. Моли да се вземат предвид съображенията по административния акт. В съдебно заседание моли да се има предвид това, че обстановката в С. значително се е подобрила, като следва да се имат предвид представените справки. Налице са бързо променящи се условия, насочени към по-добра насока след падането на Б. А..

СГП моли да се отхвърли жалбата.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено следното:

Началото на разглежданото производство е поставено с молба за предоставяне на международна закрила от жалбоподателя до председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерския

съвет (ДАБ-МС), подадена от жалбоподателя на 12.8.2024 г. В регистрационния лист е отразено, че оспорващият е [дата на раждане] в [населено място], С., гражданин на С., етническа принадлежност: арабин, мюсюлманин сунит, семейно положение: неженен. Личните му данни се установяват от декларация по чл. 30 от ЗУБ.

В интервюто за установяване на самоличността, националността и маршрута на пътуване, проведено на 5.2.2025 г. жалбоподателят твърди, че напуснал С. няколко седмици по-рано, нелегално за Турция, където останал за 4-5 дни, след което преминал българската граница нелегално с трафикант и стигнал до С.. Искал е да замине за Германия, където живеел негов по-голям брат, но не му стигнали парите.

Изложил е твърдения, че домът му е бил ударен от ракета и е изгорял заедно с личните му документи. Семейството е било принудено да се премести в друг град – Ракка, където останали родителите му, четирима братя и три сестри; градът се контролира от кюрдите; там продължава да има военни действия. Ситуацията в Дер А. вече е добра.

Твърди, че от 10 г. има брат който е изчезнал, бил е взет от режима. Не желае да се върне в С., тъй като ще работи трудна и нископлатена работа. Ако се върне в Ракка кюрдите ще го вземат войник. За преценката на основателността на подадената молба за международна закрила, са изготвени справки на дирекция „Международна дейност“ в ДАБ при МС за изясняване на актуалната обществено-политическа обстановка в С. и Турция.

С обжалваното в настоящото производство решение на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут, на основание чл.75, ал.1, т.2 и т.4, във връзка с чл.8 и чл.9 от ЗУБ. Административният орган е приел, че:

-не са налице материално-правните предпоставки за предоставяне на статут на бежанец на кандидата, тъй като той не е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по изброените в чл.8, ал.1 от ЗУБ причини: раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, поради което не са налице субективният и обективният елемент за прилагане на цитираната правна норма.

-изложени са доводи за липса на основания за предоставяне на хуманитарен статут по смисъла на чл.9 от ЗУБ, тъй като жалбоподателят не прави твърдения за „смъртно наказание“ или „екзекуция“, а предвид установената фактическа обстановка се приема, че той не е бил принуден да напусне страната по произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган, в предвидената в закона писмена форма. Не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила, предвидени в ЗУБ. На оспорващия е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молби за закрила, проведено е интервю с кандидата на разбираем от него език.

При обсъждане на представените доказателства не са допуснати процесуални нарушения.

Решението е издадено при правилно тълкуване и прилагане на материалния закон. Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Съгласно чл.8, ал.4 от ЗУБ „преследване“ е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество и повторяемост.

В разглеждания случай жалбоподателят не излага твърдения, че е бил преследван по изложените по-горе причини. От установените по делото факти не може да се направи извод, че подобни обстоятелства са мотивирали жалбоподателя да напусне страната, т.е. към датата на приключване на устните състезания /чл. 142 АПК/ не може да се направи извод, че за жалбоподателя съществува основателен страх от преследване по описаните по-горе критерии, вкл. и поради описаните в жалбата факти.

Това е така, доколкото се установява, че жалбоподателят е напуснал страната на произход не поради непосредствената опасност от такова преследване, а в търсене на по-добри условия на живот. В този смисъл следва да се ценят доказателствата във връзка с изявеното от самия него в интервюто. Самият жалбоподател сочи, че не иска да работи в страната си по произход поради ниското заплащане.

Предвид изложеното следва да се направи извод, че лично жалбоподателят не е бил подложен на преследване по смисъла, посочен по-горе. Не се сочат, нито се доказват обстоятелства, въз основа на които да се направи извод в тази насока.

По отношение на извода за липсата на основания за прилагане на хуманитарен статут по чл.9 от ЗУБ, съдът намира, че решението е издадено при правилно прилагане на материалния закон.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства – смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи върху живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случаи на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Разпоредбата на чл.9, ал.2 от ЗУБ предвижда, че тежките посегателства могат да възникнат от действия или бездействия на държавен орган или организация, на която държавата не може или не желае ефективно да противодейства. По силата на чл.9, ал.8 от ЗУБ хуманитарен статут може да бъде предоставен и по други причини от хуманитарен характер, както и поради причините, посочени в заключенията на Изпълнителния комитет на Върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Правилно административният орган е приел, че няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

По отношение на предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ: тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

При изследване на териториалния обхват и степента на насилие в С. следва да се обсъдят представените по делото справки. Установява се, че страната е разделена на четири зони на влияние. Фронтите зони между тях са повече или по-малко консолидирани.

случая се установява от представените справки, че след като жалбоподателят е напуснал С. в страната са настъпили сериозни обществено-политически промени. Според представената към административната преписка справка МД-02-159/14.03.2025г., на 27 ноември 2024г. различни бунтовнически групи от С. С., под ръководството на ислямската група “Х. Т. ал. Ш.” (Н. Т. al-S., HTS), заедно с подкрепяни от Турция милиции, започват настъпление към региони под правителствен контрол и успяват да превземат големи територии. На 8 декември 2024г. водените от HTS бунтовници обявяват, че са влезли ви в [населено място] и обещава да изградят “родина

за всички, включително всички сектори и социални класи”. Б. А. се е оттеглил, отлетял е за Русия, където е получил убежище, а лидерът на HTS А. М. ал Г. е пристигнал в Д.. Представители на бившия сирийски режим продължават да се помиряват и да уреждат статута си с временното правителство в страната.

На 2 март 2025г., съгласно изявлението на сирийското президентство, новите власти в С. обявяват сформирането на седемчленен комитет за изготвяне на конституционна харта за управление на прехода към демокрация. Новите власти са съсредоточени върху възстановяването на С. и нейните институции след отстраняването от власт на Б. А. на 8 декември 2024г. и на продължилото над половин век управление на семейството му и 13 години на опустошителен конфликт.

В бюлетина на ВКБООН от 7 март 2025г. се посочва, че към 06 март 2025г. около 301967 души са се завърнали в С. през съседни държави.

След провеждане на преговори Сирийските демократични сили (S. D. F., SDF) се съгласяват да интегрират своите военни сили и граждански институции в структурата на новото сирийско правителство. Ръководените от кюрдите SDF и Сирийският демократически съвет (SDC) се споразумяват да интегрират своите военни сили в армията на новото сирийско правителство.

В статия на BBC N. от 09 март 2025г. се посочва, че лидерът на С. А. ал Ш. обещава да потърси отговорност на всеки, замесен в нараняване на цивилни след дни на сблъсъци, при които се твърди, че сирийските сили за сигурност са убили стотици цивилни от алаутското религиозно малцинство. На 13 март 2025г. временният президент на С. подписва конституционна декларация, обхващаща петгодишен преходен период, която урежда разделението на властите, съдебната независимост и гарантира правата на жените, свободата на изразяване и свободата на медиите. Сирийският президент обявява преходно правителство, назначавайки 23-ма министри в нов разширен и приобщаващ кабинет, в който са включени и представители на християнското малцинство. През март е приета и конституционна декларация, предназначена да служи като основа за междинния период, ръководен от А. ал Ш..

От представената пред съда справка № МД-02-262 от 19.05.2025г. се установява, че според бюлетина на ВКБООН към 8 май 2025г. около 481 730 души са се завърнали в С., считано от 8 декември 2020г, като с това броят на завърналите се в С. от началото на 2024 г. става 842 570 души и 1186147 вътрешно разселени лица са се завърнали по домовете си. ВКБООН и партньорите продължават да осигуряват основни услуги чрез разпределянето на нехранителни и основни хранителни стоки. Наскоро стартира платформата Syrialshome, насочена към подпомагане на завръщащите се лица.

На 13 май 2025г. президентът на САЩ Д. Т. заявява, че ще разпорежи отмяна на санкциите срещу Сития по молба на престолонаследника на С. арабия и се предприемат стъпки за възстановяване на нормалните отношения със С..

От изложеното в справките следва, че не са налице данни ситуацията в С. да сочи на наличие на "вътрешен въоръжен конфликт" по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, който да е до степен на безогледност и/или повсеместност, т.е. да обхваща цялата територия на тази страна, както и живота, и здравето на всеки цивилен, намиращ се на тази територия, сам по себе да е изложен на реален риск от посегателство. Т.е. не се доказва наличие на такъв вътрешен или международен конфликт на цялата или на част от територията на Сирийската арабска република, който да се обхваща от разширенията, дадени в решението от 17.02.2009 г. на Съда на Европейските общности (С.) по тълкуването на чл. 15, б. "в" от Директива 2004/83 ЕО (отм.). В самото решение също има изложени доводи в насока степента на насилие в С. и специфичното положение на жалбоподателя. Въпреки наличието на безредици в някои региони, включително въоръжени

сблъсъци, обстановката не достига до наличието на "вътрешен въоръжен конфликт" по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, който да е до степен на безогледност и/или повсеместност, т.е. да обхваща цялата територия на тази страна, както и живота, и здравето на всеки граждан намиращ се на тази територия сам по себе да е изложен на реален риск от посегателство.

Приетите по делото са изготвени в съответствие с „Методологията на Агенцията на Европейския съюз за убежището (бивше наименование Европейска служба за подкрепа в областта на убежището) за изготвяне на информация за страните на произход“.

Справките следва да се кредитират от настоящия състав. Съгласно чл. 21, т. 7 от Устройствения правилник на ДАБ, Дирекция „Международна дейност“ изготвя и актуализира аналитични доклади и справки за сигурните държави по произход, за кризисните райони и за бежанските потоци. Следователно посочените справки са изготвени от компетентен орган и в кръга на правомощията му. Справките представляват официални писмени свидетелстващи документи, удостоверяващи, че лицето, което е издало справките, при извършваната от него проверка е установило именно фактите, удостоверени в тях.

Съдът намира, че в посочените по – горе справки не се съдържа информация, която да опровергава изводите на административния орган, че жалбоподателят би бил изправен пред реален риск да стане обект на заплахата, релевантна за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. От справката не се установява в С. да съществува безогледно (безразборно) насилие. Не се установява то да достига до толкова високо ниво и съответно да се изисква по – ниско ниво на отделни елементи, за да се констатира съществени основания, въз основа на които да се смята, че гражданско лице, върнато на територията на страната си на произход, ще бъде изложено на реална опасност от тежки посегателства, изразяващи се в тежки заплахи срещу живота или личността му по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, респ. чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС.

Не се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (С.) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07 и тълкувателно решение на Съда на ЕС от 30 януари 2014 г. по дело С – 285 / 12 по тълкуването на чл. 15, б. „в“ от Директива 2011 / 95 / ЕС, които се преценяват във връзка с прилагането единствено на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Последната разпоредба гласи, че хуманитарен статут може да се предостави, ако съществуват тежки заплахи срещу живота или личността на гражданско лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Според мотивите на решението на Съда на Европейските общности (С.) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07, наличието на подобна заплахата по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращото въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че гражданско лице поради самия факт на пребиваване, е изложено на реална опасност да претърпи тежки и лични заплахи. Обоснован е изводът на административния орган, че не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, поради което искането за международна закрила и в тази част е неоснователно.

Съгласно чл. 9, ал. 5 от ЗУБ, хуманитарен статут може да не се предостави, когато в една част на държавата по произход не съществува реален риск чужденецът да понесе тежки посегателства, при което той може сигурно и законно да пътува и да получи достъп до тази част на държавата, както и може основателно да се очаква да се установи там.

Съгласно пълзящата скала, посочена в т. 39 на решението на Съда в Л., в колкото по – голяма степен молителят съумее да докаже, че е конкретно повлиян от фактори, които имат пряко отношение към личното му положение, толкова по – слаба ще трябва да е степента на

безогледното насилие за него. В т. 39 от тълкувателно решение на Съда на Европейските общности (С.) от 17 февруари 2009 г. по дело С – 465 / 07 е прието следното: В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. В конкретния случай жалбоподателят по никакъв начин не успява да докаже, че е конкретно поставен в ситуация на опасност. Липсва индивидуализация на заплахата срещу него.

Неотносими са данните за спорадични актове на насилие на общата обстановка в С. във връзка с приложението на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и предоставяне на хуманитарен статут. Ситуацията в С., вкл. и тази към датата на приключване на устните състезания вече не може да се определи като такава, че да води до опасност от *тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт*.

От обсъдените данни, както и ноторно известните такива на съда за ситуацията в С. може да се направи извод за значително подобрение на общественно-политическата обстановка - отварят банки и магазини, движението по пътищата се възстановява и се наблюдава значително по-малък брой въоръжени сили, а националната коалиция на сирийските опозиционни сили се е ангажирала да завърши прехвърлянето на властта към преходен управляващ орган с пълни изпълнителни правомощия, проправяйки пътя към свободна и демократична С..

Не са налице предпоставките за такъв статут и по чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, доколкото жалбоподателят не заявява член на неговото семейство да има предоставена международна закрила в Република България. Личните, респ. икономическите мотиви на жалбоподателят да остане в България не могат да бъдат оценени като хуманитарни по смисъла на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ, както правилно е приел административният орган.

Същевременно се установява, че жалбоподателят е престоял известно време в Турция. Настоящият състав намира, че Турция следва да се третира като трета сигурна страна по смисъла на ЗУБ. Служебно известно известни са на съда фактите, които дават основание да се счита тя за такава. Така фактите по адм.д. № 11430/2024 г.; 9912/2024 г.; 9708/2024 г. на АССГ. Сирийските граждани, пристигащи в Турция имат възможност да се регистрират като бежанци, на цялата територия с изключение на няколко провинции. Като бежанец жалбоподателят би имал възможност да получи временна закрила от компетентните органи и под такава закрила не може да бъде връщан в страната по произход. Временната закрила включва право на престой до намиране на по-трайно решение, както и осигуряване на основни права и потребности.

Ето защо може да се направи извод за наличието на предпоставките на §1, т. 9 ЗУБ по отношение на Република Турция, а именно че жалбоподателят няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение /б.“а“/; той е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му /б.“б“/; б.“в“: не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; б.“г“: съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец; б.“д“ са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

Дори и да се направи извод, че в страната по произход съществува опасност за жалбоподателя, то предвид ситуацията в Турция, където е пребивавал, тази опасност не е непосредствена. В този смисъл е и решение № 247/3 април 2024 г на Министерския съвет, с което се приема, че Турция е трета сигурна страна.

По отношение на молителя /непълнолетен/ следва да се обсъди и неговият най-добър интерес /чл.

ба във връзка с § 1, т. 11 ДР ЗУБ във връзка с § 1, т. 5 ДР на Закон за Закрила на детето/, вкл. и като лице в уязвима група /§ 1, т. 17 ДР ЗУБ/.

Принципът за „висшия интерес на детето“, установен в Конвенцията на ООН за закрила на детето, е от основополагащо естество и всички публични органи следва да му отдават първостепенно значение, когато предприемат мерки, свързани с деца. Този принцип е залегнал в актовете на ЕС по въпросите за убежището, а непридружените непълнолетни лица се разглеждат като уязвима група, нуждаеща се от засилени средства за защита и за гарантиране на правата.

В административното производство в проведеното интервю е участвал и назначеният по чл. 25 ЗУБ – адвокат /чл. 15, ал. 8 Закон за Закрила на детето /, чиито правомощия са изрично разписани в чл. 25, ал. 3 ЗУБ предвид спазване на принципа за осигуряване най-добрия интерес на детето. В най-добър интерес на детето е то да бъде със своето семейство, а не да бъде използвано като инструмент за легалното напускане на членовете на това семейство на страната по произход. Следва да се има предвид и, че при определяне на висшия интерес на детето държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображенията, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост /вж. Решение по адм. дело № 2062/2024 г. на Трето отд. на ВАС/.

В административното производство се съдържат данни, че молителят поддържа връзка със семейството си, като това е видно и от формуляра за бърза оценка на най-добрия интерес за закрила на детето. Правата не са нарушени и по отношение на него като дете не се установява, че съществуват рискове за неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие. Прямо неговите роднини в С. няма данни да са налице насилие и репресии, той би продължил да живее спокойно и да се развива там в семейна среда. Административният орган е обсъдил доказателствата, относими към изискванията да бъде защитен най-добрият интерес на детето, но съпоставени с приложимите за хуманитарен статут норми, като правилно е преценено, че тези доказателства не са достатъчни, за да се приеме, че са налице предпоставките за предоставяне на молителя на такъв статут. Съблюдаването на най-добрия интерес на детето се изразява в система от специфични мерки, съпътстващи производството, и не би могло да се интерпретира като императив за предоставянето на закрила без оглед на изискванията по специалния закон /така вж. Решение по адм. дело № 3843/2024 г. на Трето отд. на ВАС/.

В процесния случай като е отказал да предостави на жалбоподателя статут на бежанец и хуманитарен статут, ответникът е постановил правилен и законосъобразен административен акт. Последното обуславя неоснователност на подадената жалба, която следва да бъде отхвърлена.

Едновременно с това се установява, че по отношение на кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на статут по чл.9, ал.6 от ЗУБ, доколкото той не е заявил член на семейството му да има предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут в република България.

По така изложените съображения настоящият съдебен състав намира, че оспореното решение е издадено при правилно прилагане на материалния закон, като административният орган е изложил подробни мотиви относно липсата на материалноправните условия за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорвания, съобразно фактите и обстоятелствата от личната от личната му история и въпроса относно сигурността в държавата по произход. Следователно не са налице отменителни основания по чл.146 от АПК за незаконосъобразност на административния акт и жалбата следва да се отхвърли като неоснователна.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на О. А. М., гражданин на С. ЛНЧ: срещу решение № 2832/31.3.2025 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет. Решението подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от съобщението до страните, че е изготвено, пред Върховния административен съд.